

**IZVJEŠTAJ O REALIZACIJI AKCIONOG PLANA ZA SPROVOĐENJE
STRATEGIJE PAMETNE SPECIJALIZACIJE (2019-2024) ZA 2019. I 2020.
GODINU**

Podgorica, 11. novembar 2021. godine

I UVODNI REZIME

Akcioni plan za sprovođenje Strategije pametne specijalizacije (2019-2024) usvojen je na period od dvije godine (2019-2020) i sadrži:

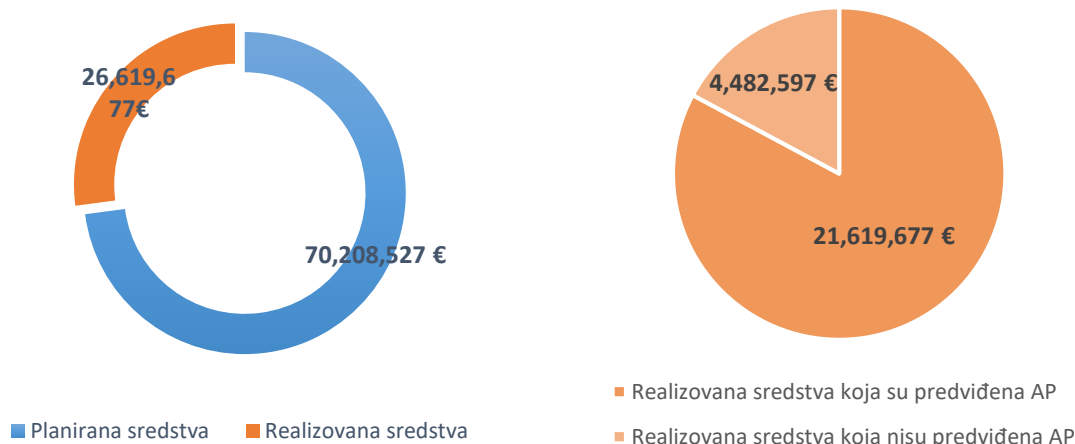
- **Pet (5) strateških ciljeva;**
- **Pet (5) operativnih ciljeva; i**
- **Tridesetdevet (39) aktivnosti.**

Od ukupno tridesetdevet (39) aktivnosti, u periodu 2019-2020. godine: dvadesettri (23) su realizovane, osam (8) su djelimično realizovane, dok je osam (8) nerealizovano. Prikazano u procentima, u izvještajnom periodu uspješno je realizovano 60%, djelimično realizovane 20%, a nerealizovano je 20% aktivnosti.

Grafik 1. Pregled realizovanih, djelimično realizovanih i nerealizovanih aktivnosti za sprovođenje Strategije pametne specijalizacije (2019-2024) za period 2019-2020.

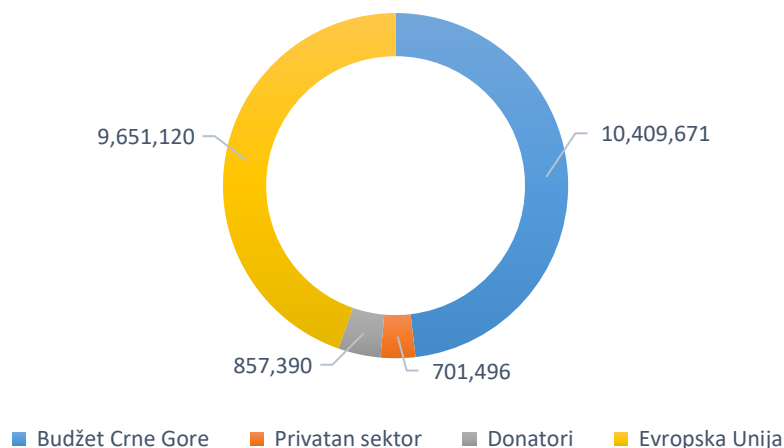
Od ukupno **70.208.527 eura**¹ koliko je Akcionim planom za 2019-2020 bilo predviđeno za sprovođenje aktivnosti, realizovano je ukupno **26.102.274,20 eura** (odnosno **37,2%**), od čega se **21.619.677,20 eura** odnosi na planirane aktivnosti, dok je **4.482.597 eura** utrošeno na aktivnosti na liniji sa S3, ali koje nisu bile predviđene AP.

Grafik 2. Pregled planiranih i realizovanih aktivnosti izražen u eurima.

¹ Iznos odstupanja od ukupno prikazanih sredstava u uvodnom dijelu AP (71.207.027 €), dok se u potpunosti slaže sa sredstvima prikazanim u tabeli AP koji se i smatraju relevantnim.

Gledajući izvore finansiranja, najveći dio sredstava 48,2% je finansiran iz Budžeta Crne Gore, dok je 44,5% finansirano iz sredstava EU. Ostatak sredstava odnosi se na donatorske programe (WBIF, MIDAS II i dr.) 4% i privatni sektor 3,3%.

Grafik 3. Pregled realizovanih sredstava predviđenih AP prema izvorima finansiranja izražen u eurima.

U kvalitativnom smislu, realizacija Akcionog plana za sprovođenje Strategije pametne specijalizacije (2019-2024) za period 2019-2020. nije dala očekivane rezultate.

Implementacija Strategije predstavlja kompleksan proces, koji zahtijeva punu posvećenost svih institucija i adekvatnu koordinaciju, što je u izvještajnom periodu izostalo. Savjet za inovacije i pametnu specijalizaciju koji, shodno Zakonu o inovacionoj djelatnosti ("Službeni list CG", broj 082/20), član 17 - upravlja inovacionom djelatnošću kroz ostvarivanje saradnje organa državne uprave, jedinica lokalne samouprave, privrede i drugih subjekata, nije radio u punom kapacitetu (održana je samo jedna sjednica u izvještajnog periodu), što je u velikoj mjeri doprinijelo slabijem ostvarivanju rezultata. Pored toga, nepostojanje jasne nacionalne strukture za implementaciju Strategije pametne specijalizacije Crne Gore (2019-2024), uzrokovalo je i ograničenja u sprovođenju instrumenata politike, nepreciznu definisanost uloga među institucijama, kao i nekoordinisanom djelovanju aktera u S3 ekosistemu. Takođe, poseban izazov predstavljalo je izvještavanje i praćenje realizacije AP u nadležnim institucijama, što je onemogućilo bolju evaluaciju sveukupnog učinka S3.

Nerealizovane aktivnosti u 2019 - 2020. godini su:

1.1.2. Finansiranje primijenjenih istraživanja u prioritetnim sektorima S3.me u konkurentskom procesu

U toku izvještajnog perioda (IV kvartal 2019 – IV kvartal 2020) koji je dominantno obilježila stabilizacija epidemiološke situacije izazvane koronavirusom, nije ostvarena saradnja vodećih institucija: Ministarstvo prosvjete, nauke, kulture i sporta, Ministarstvo ekonomskog razvoja, Ministarstvo zdravlja, Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede sa ključnim partnerima: konzorcijumi istraživačkih organizacija, istraživačke organizacije i dr., što je onemogućilo realizaciju zajedničkih konkursa i utrošnju planiranih sredstava, te se ova aktivnost smatra nerealizovanom.

2.1.2. Podrška studentima postdoktorskih studija

Aktivnost planirana za 2020. godinu, čija je vodeća institucija Ministarstvo prosvjete, nauke, kulture i sporta, a ključni partneri istraživačke organizacije, nije realizovana zbog

epidemiološke situacije izazvane koronavirusom, koja je onemogućila realizaciju novih studijskih programa, te znatno usporila realizaciju postojećih programa.

4.1.2. Šema grantova za mobilnost između akademskog i biznis sektora

Ministarstvo prosvjete, nauke, kulture i sporta, kao vodeća institucija, u toku izvještajnog perioda nije realizovalo navedenu aktivnost.

4.1.10. Poreski podsticaji za istraživanja i razvoj

Zakon o podsticajnim mjerama za razvoj istraživanja i inovacija usvojen je 2020. godine („Službeni list CG“ 82/20), kada je i započet rad na izradi podzakonskih akata. Puna implementaciju zakona otpočela je u III kvartalu 2021. godine, stoga se ova aktivnost smatra nerealizovanom za period 2019-2020.

4.1.13. Šema podrške za inovativne usluge u oblasti zdravstvenog turizma

„Program podsticajnih mjera“ nije realizovan uslijed okolnosti uzrokovanih pandemijom koronavirusa, dok je „Analiza potencijala za razvoj zdravstvenog turizma u okviru Programa razvoja zdravstvenog turizma“ započeta 2021. godine, te se ova aktivnost u periodu 2019-2020. godine smatra nerealizovanom.

5.1.6. Javne nabavke inovativnih proizvoda i usluga

Postojeća kategorizacija i elektronski sistem javnih nabavki Ministarstva finansija i socijalnog staranja ne omogućava izvještavanje po ovoj kategorizaciji, te nije bilo moguće izvršiti uvid u podatke za oblasti inovativnih proizvoda i usluga, pa je aktivnost evidentirana kao nerealizovana.

5.1.8. Program procjene tehnologija u zdravstvu

Ministarstvo zdravlja kao vodeća institucija za realizaciju programa procjene tehnologija u zdravstvu, sa ključnim partnerima: preduzeća, javne zdravstvene organizacije, nije realizovalo navedenu aktivnost u izvještajnom periodu.

5.1.9. Podrška preduzetništvu u kreativnim industrijama

Tokom izvještajnog perioda nije bilo ulaganja, jer je fokus privrednih subjekata bio najvećim dijelom na očuvanju radnih mjesta i likvidnosti uslijed krize izazvane pandemijom koronavirusa.

Djelimično su realizovane aktivnosti čije je trajanje kontinuirano i nakon implementacije Strategije. S tim u vezi slijedi **pregled djelimično realizovanih aktivnosti**:

1.1.1. Finansiranje istraživanja u konkurentskom procesu

Planirani Konkurs za dodjelu grantova za finansiranje istraživanja u 2020. godini nije realizovan. Kao dopuna ovog konkursa realizovano je samo 5 COVID-19 projekata (i u okviru njih podržano je 12 mladih istraživača), pa ciljna vrijednost od 30 projekata za 2020. godinu nije dostignuta, već je ukupno njih 20 finansirano u 2020. godini. U 2019. je dodijeljeno 15 grantova, u okviru kojih je podržano 202 istraživača i za te namjene iz nacionalnog budžeta utrošeno je 677.446,22 €.

Ministarstvo planira raspisivanje novog Konkursa za dodjelu grantova za naučnoistraživačke projekte, u okviru kojeg će pružiti finansijsku podršku za istraživanja odabranim projektima.

2.1.3. Grantovi koji jačaju učešće u međunarodnim inicijativama

U toku izvještajnog perioda podržane su prijave za učešće u programima Horizont 2020 (4) i COST (8), CERN (1) po Konkursu za podsticanje učešća u programima Horizont 2020 i COST; H2020 (5) po Konkursu za sufinansiranje naučnoistraživačke djelatnosti u 2020. godini, kao i Eureka (1) novi projekat. Ukupno utrošena sredstva u izvještajnom periodu su: 356.518,00 €. U narednom periodu nastaviće se sa sufinansiranjem Eureka projekata. Predviđeno je jačanje Eureka instrumenta za zemlje Zapadnog Balkana kroz novi strateški dokument „Unapređenje Eureka programa u zemljama Zapadnog Balkana“. Podrška i stimulisanje učešća u H2020 i COST programima će takođe biti intenzivirane.

2.1.6. Razvoj profesionalnih vještina u skladu sa budućim potrebama

U toku 2019. godine, za ovu aktivnost utrošena su sredstva u iznosu od 350.000,00 € (Zavod za zapošljavanje Crne Gore), a broj osoba koje su završile programe i obuke je 896.

U 2020. program obuke nije realizovan zbog zabrane rada obrazovnih institucija, uzrokovanom pandemijom koronavirusa. U 2021. godini, planirana je realizacija programa obrazovanja i osposobljavanja odraslih za 400 lica. Finansijska sredstva potrebna za realizaciju ovih programa opredijeliće se iz budžeta Zavoda za zapošljavanje u iznosu od 200.000,00 €.

4.1.1. Podrška inovativnim startapovima putem grantova

Tokom 2019. godine ugovorena su dva strateška partnerstva u sprovođenju Predakceleracijskog programa za inovativne startapove: „BoostMeUp“ i „Startup Activator“. Utrošena sredstva za ovu namjenu iznosila su: 130.000,00 € iz nacionalnog budžeta i 78.000,00 € iz privatnog sektora. Javni poziv za strateško partnerstvo u sprovođenju predakceleracijskog programa za 2020. objavljen je u novembru, a realizacija programa otpočela je 2021. godine.

4.1.6. Programi energetske efikasnosti i obnovljivih izvora energije

Ministarstvo ekonomskog razvoja je u okviru projekta IPA 2014 „Unapređenje poslovnog okruženja i konkurentnosti privatnog sektora u Crnoj Gori (BESME)“, obezbijedilo tehničku podršku za izradu odgovarajuće analize potencijala preduzeća na nivou sektora prerađivačke industrije za unapređenje energetske efikasnosti. Izvršeno je mapiranje preduzeća, pripremljen projektni zadatak za konsultanta za pripremu analize potencijala za unapređenje energetske efikasnosti i pripremljeni su upitnici za detaljno prikupljanje podataka.

U toku 2020. sprovedena je analiza i sačinjen Izvještaj kojim je obuhvaćeno 12 preduzeća iz sektora prerađivačke industrije, za koje je pripremljena procjena potencijala i predlog mjera za unapređenje energetske efikasnosti.

Zbog epidemiološke situacije izazvane koronavirusom tokom 2020. godine, u okviru BESME projekta nijesu obezbijedena sredstva za implementaciju podrške za konkretne projekte.

4.1.9. Programi inkubatora i akceleratora

U toku izvještajnog perioda evidentiran je djelimičan napredak u realizaciji aktivnosti u programima inkubatora i ekceleratora. Ostvarena vrijednost u 2020. godini je: 5 novih stanara IPC Tehnopolis (ukupno 26); 4 nova stanara BSC Bar (ukupno 25); 1 novi stanar RBC Berane (ukupno 4). Planiran je nastavak aktivnosti na unapređenju usluga za privredni sektor.

5.1.1. Jačanje kulture inovacija

Uslijed epidemiološke situacije izazvane koronavirusom većina obuka i događaja održani su online putem. Realizovano je 9 događaja na međunarodnom i nacionalnom nivou, i to: 3 H2020, 1 COST, 1 EUREKA, 8 Konkurs NIID, Tačka 15. Utrošena sredstva iz nacionalnog budžeta za ove namjene su: 50.395,00 €. Planiran je nastavak održavanja obuka, info dana i

promotivnih oodgađaja u cilju upoznavanja zainteresovaih strana sa novim programom HORIZON EUROPE, COST, EUREKA, kao i nacionalnim konkursima. Obuke i radionice će se intenzivirati i kroz novi strateški plan za unapređenje Eureka mreže na prostoru Zapadnog Balkana.

5.1.4. Finansijski instrumenti (kredit, vlasnički kapital i garancije)

U toku izvještajnog perioda, iznos kredita odobrenih za inovativne projekte od strane Investiciono-razvojnog fonda Crne Gore je 466.000 €, a broj odobrenih kredita za inovativne projekte je 2, dok je ciljna vrijednost za 2019. bila 6, odnosno 8 za 2020. godinu, čime se ova aktivnost smatra djelimično realizovanom.

II INFORMACIJA O NAPRETKU U POSTIZANJU OPERATIVNIH CILJEVA

Strategijom pametne specijalizacije Crne Gore (2019-2024), definisana su četiri prioriteta sektora, i to:

- Održiva poljoprivreda i lanac vrijednosti hrane;
- Energija i održiva životna sredine;
- Održivi i zdravstveni turizam; i
- ICT, pri čemu je ICT horizontalan sektor, jer daje poslovnu i tehnološku podršku ostalim prioritetnim sektorima.

Strateški fokus je usmjeren na 5 ciljeva, a to su:

- Poboljšanje izvrsnosti i relevantnosti naučnoistraživačkih aktivnosti;
- Jačanje ljudskih resursa u oblasti istraživanja i inovacija;
- Poboljšanje saradnje u okviru sistema inovacija;
- Podrška inovativnim aktivnostima u privrednom sektoru; i
- Poboljšanje okvirnih uslova za inovativni ekosistem.

U okviru definisanih strateških ciljeva, definisano je 5 operativnih ciljeva:

- Unapređenje inovacionih aktivnosti kroz saradnju naučno-istraživačkih institucija i preduzeća;
- Razvoj ljudskog kapitala kroz obrazovanje i sticanje vještina za jačanje konkurentnosti u oblasti istraživanja i inovacija;
- Razvoj inovacione infrastrukture u skladu sa potrebama privrede;
- Jačanje dinamike poslovanja privrednog sektora; i
- Jačanje kapaciteta za inovativne aktivnosti.

Ciljeve prati 39 aktivnosti.

Svi operativni ciljevi praćeni su odgovarajućim indikatorima učinka u smislu početne vrijednosti 2018. i projekcija u vidu ciljne vrijednosti 2020. i ciljne vrijednosti 2024. godine.

U odnosu na indikatore učinka na nivou operativnih ciljeva bilježi se pozitivan trend, a napredak u kontekstu inovacija i inovacionih kapaciteta adekvatno se reflektovao i kroz međunarodne indikatore, o čemu svjedoči kontinuirani napredak tokom izvještajnog perioda, izuzev segmenta poslovne sofisticiranosti koja, po Globalnom indeksu inovacija (GII), bilježi pad u odnosu na 2018. godinu, dok je dinamika poslovanja po Globalnom indeksu kompetitivnosti (GCI) ostala na nivou iz 2018. godine.

Operativni cilj 1.1.	Unapređenje inovacionih aktivnosti kroz saradnju naučno-istraživačkih institucija i preduzeća
---------------------------------------	--

Indikator učinka Globalni indeks kompetitivnosti (GCI index)	Sekcija 12 – Kapacitet za inovacije	Početna vrijednost 2018 Rang 71/140	Ciljna vrijednost 2020: Rang 70	Ostvarena vrijednost 2019: 69/141 Podaci za 2020. godinu nisu dostupni
---	---	--	---	---

Operativni cilj 2.1.	Razvoj ljudskog kapitala kroz obrazovanje i sticanje vještina za jačanje konkurentnosti u oblasti istraživanja i inovacija			
Indikator učinka: Globalni Indeks Inovacija (GII)	Sekcija 2 – Ljudski kapital i istraživanja	Početna vrijednost 2018 Rang 55/126	Ciljna vrijednost 2020 Rang 54	Ostvarena vrijednost 2020 54/131

Operativni cilj 3.1.	Razvoj inovacione infrastrukture u skladu sa potrebama privrede			
Indikator učinka Globalni Indeks Inovacija (GII)	Sekcija 5 – Poslovna sufisticiranost	Početna vrijednost 2018 Rang 58/126	Ciljna vrijednost 2020 Rang 56	Ostvarena vrijednost 2020 78/131

Operativni cilj 4.1.	Jačanje dinamike poslovanja privrednog sektora			
Indikator učinka Globalni indeks kompetitivnosti (GCI index)	Sekcija 11 - dinamika poslovanja	Početna vrijednost 2018 Rang 50/140	Ciljna vrijednost 2020 Rang 49	Ostvarena vrijednost 2019: 50 Podaci za 2020. godinu nisu dostupni

Operativni cilj 5.1.	Jačanje kapaciteta za inovativne aktivnosti			
Indikator učinka Globalni Indeks Inovacija (GII)	Globalni Indeks Inovacija (GII)	Početna vrijednost 2018 Rang 52	Ciljna vrijednost 2020 Rang 50	Ostvarena vrijednost 2020 49

Rangiranje po Globalnom inovativnom indeksu

Globalni inovativni indeks (GII), kao jedan od međunarodnih indikatora preformansi zemalja na polju inovacija, ali i smjernica za kreatore politika u planiranju budućih aktivnosti, od posebnog je značaja za utvrđivanje uspješnosti nacionalne politike inovacija. Crna Gora se u 2020. godini pozicionirala na 49. mjestu (od 131).² U ovom izvještaju Crna Gora prepoznata je kao jedna od 10 najbolje rangiranih ekonomija u grupi zemalja sa višim prosječnim prihodima, a označen je napredak u inovacijama kao očekivan za nivo razvoja zemlje.

Deset najbolje rangiranih ekonomija po grupama (izvor: WIPO)

² https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo_pub_gii_2020.pdf

Upper middle-income economies (37 in total)

1	China (14)
2	Malaysia (33)
3	Bulgaria (37)
4	Thailand (44)
5	Romania (46)
6	Russian Federation (47)
7	Montenegro (49)
8	Turkey (51)
9	Mauritius (52)
10	Serbia (53)

Rangiranje u odnosu na posebne parametre GII 2020 (izvor: WIPO)

Heatmap: GII 2020 rankings overall and by pillar

Country/Economy	Overall GII rank	Institutions	Human capital & research	Infrastructure	Market sophistication	Business sophistication	Knowledge & technology outputs	Creative outputs
Montenegro	49	44	54	53	61	78	66	36

Za potrebe izrade ovog Izvještaja, izdvojeni su **neki od glavnih indikatora rezultata aktivnosti objedinjenih po operativnim ciljevima za 2019- 2020. godinu:**

- Broj novih ili unaprijeđenih istraživačkih infrastruktura je 7, u odnosu na polaznu vrijednost 2;
- Broj novih centara izvrsnosti je 2, u odnosu na polaznu vrijednost 1;
- Broj organizacija uključenih u razvoj e-servisa je trenutno 102, u odnosu na polaznu vrijednost 52;
- Broj inovativnih kompanija koje su podržane kroz rizični kapital je 2, u odnosu na nultu polaznu vrijednost;
- Broj dodijeljenih stipendija doktorandima u akademskom i privrednom sektoru je 50, u odnosu na polaznu vrijednost 19;
- Broj unaprijeđenih i novih obrazovanih programa je 41, u odnosu na polaznu vrijednost 16;
- Broj odobrenih grantova za inovativne projekte je 23, u odnosu na početnu vrijednost 9;
- Broj dodijeljenih grantova za inovativne aktivnosti u organskoj poljoprivredi je 590, u odnosu na početnu vrijednost 5;
- Broj preduzeća korisnika grantova za modernizaciju prerađivačke industrije je 72, u odnosu na početnu vrijednost 22;
- Broj dodijeljenih vaučerskih šema za inovacije je 71, u odnosu na početnu vrijednost 9;
- Broj podržanih preduzeća za digitalnu transformaciju je 55, u odnosu na nultu početnu vrijednost;
- Broj dodijeljenih grantova za pokretanje biznisa je 94, u odnosu na nultu početnu vrijednost.

NAPOMENE ZA IZVJEŠTAJ

Realizovane aktivnosti i sredstva koja nisu bila predviđena Akcionim planom

Iznos ukupno realizovanih sredstava planiranih AP iznosi 21.619.677,20 eura, a kroz ostale aktivnosti koje nisu bile predviđene AP 4.482.597 eura, što znači da 17,1% sredstava realizovanih na liniji sa S3 nije bilo planirano AP.

Prilikom prikupljanja podataka uočeno je da AP ima određena ograničenja, odnosno da je prilikom izrade AP bilo vrlo zahtjevno predvidjeti sve instrumente politike koji doprinose strateškim ciljevima posebno one koji nisu financirani iz državnog budžeta. To se najviše odnosi na programe i projekte financirane iz Programa Unije i iz IPA II. Razlog tome je i nemogućnost predviđanja prolaznosti projekata i privlačenja sredstava. Primjeri za to su projekti financirani iz programa Horizont 2020 koji doprinose strateškim ciljevima ukoliko se radi o projektima u prioritetnim oblastima. Takođe je i slična situacija sa ulaganjima u infrastrukturu gdje se uočava da postoji znatno više ulaganja u infrastrukturu koja doprinosi sprovođenju S3 nego što je to bilo predviđeno samim AP, iako uz rezervu koliko se kupljena oprema koristi za sama istraživanja i inovacije, a koliko za druge svrhe (primjer: oprema za KCCG).

Instrumenti financirani iz Programa Unije, Instrumenta za pretpristupnu pomoć - IPA II, u okviru InnovFin garantne linije i ENIF-a u skladu s S3:

- U okviru sektorskog operativnog programa za zapošljavanje, obrazovanje i socijalne politike (EU-IPA-SOPEES 2015-2017) u 2020. godini ugovoreno je devet projekata na liniji sa S3, ukupne vrijednosti 687.512 eura. Navedenim programom se osim aktivnosti na polju povećanja zapošljivosti i zapošljavanja u Crnoj Gori, podržavaju aktivnosti iz oblasti obrazovanja i istraživanja. Najveći iznos sredstava dodijeljen po pojedinom projektu u okviru ovog programa iznosi 81.885 eura.
- U okviru HORIZON 2020 koji je program Evropske unije za istraživanje i inovacije 2019. godine, na liniji sa S3 ugovoreno je sedam projekata vrijednosti 1.255.075 eura. Najveći iznos sredstava dodijeljen po pojedinom projektu u okviru ovog programa iznosi 459.324 eura.
- Cilj InnovFin garantne linije je da podstakne banke i druge finansijske institucije da uz podršku EIF garancije plasiraju kredite MSP i malim srednje kapitalizovanim preduzećima kojima je potreban investicioni i/ili obrtni kapital za finansiranje istraživačkih, razvojnih i inovativnih aktivnosti. U okviru ove linije koju je sprovodila Erste banka ugovoren je u 2019. godini jedan projekt vrijednosti 500.000 eura.
- Fond za inovativna preduzeća (ENIF) je fond kapitala koji ima za cilj podsticanje startup ekosistema u regionu Zapadnog Balkana i podržava preduzeća koja žele da razviju svoje poslovanje u međunarodnim okvirima. Osnivači i investitori u Fondu su: Evropska komisija, EIF, EBRD, EIB, KfW, Vlade zemalja Zapadnog Balkana (Albanija, Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Hrvatska, Kosovo, Makedonija, Srbija), bilateralni donatori i privatni investitori. U 2019. godini ugovorena su dva projekta ukupne vrijednosti 430.000 eura što je predstavljalo 1,6% ugovorenih ukupnih sredstava ENIF-a za 2019. godinu.

III TABELA ZA IZVJEŠTAVANJE O REALIZACIJI AKCIONOG PLANA ZA SPROVODJENJE STRATEGIJE PAMETNE SPECIJALIZACIJE (2019-2024), ZA 2019 I 2020. GODINU

STRATEŠKI CILJ 1.		Poboljšanje izvrsnosti i relevantnosti naučnoistraživačkih aktivnosti										
Operativni cilj 1.1.		Unapređenje inovacionih aktivnosti kroz saradnju naučno-istraživačkih institucija i preduzeća										
Indikator učinka Globalni indeks kompetitivnosti (GCI index)	Sekcija 12 – Kapacitet za inovacije	Početna vrijednost 2018 Rang 71/140	Ciljna vrijednost 2020: Ostvarena vrijednost 2019: Rang 70 69/141				Ciljna vrijednost 2024 Rang 66					
Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 1.1.	S3.ME PRIORIT ETNI SEKTOR	Indikator rezultata za period 2019-2020	Nadležne institucije ³	Datum početka	Planirani datum završetka aktivnosti	Status realizacije AA	Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti u 2019 – 2020.	Izvor finansiranja ⁴	Sredstva realizovana u 2019 – 2020.	Izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja
1.1.1. Finansiranje istraživanja u konkurentskom procesu		IR1: Broj podržanih istraživača Početna vrijednost 2018: 0 Ciljna vrijednost 2019: 215 Ciljna vrijednost 2020: 400	Vodeća institucija: MPNKS Ključni partneri: Konzorcijumi istraživačkih organizacija, Istraživačke organizacije	II kvatral 2019	IV kvatral 2020			470.000 € 900.000 €	NB	677.446,22 €	NB	Planirani Konkurs za dodjelu grantova za finansiranje istraživanja u 2020. godini nije realizovan (planirano dodatnih 15 projekata-nerealizovano). Kao dopuna ovog Konkursa realizovano je samo 5 COVID-19 projekata (i u okviru njih podržano je 12 mladih istraživača),

³ Nazivi institucija nadležnih za izvještavanje o sprovođenju aktivnosti u 2020.g. preimenovani su u skladu sa Uredbom o organizaciji i načinu rada državne uprave.

⁴ Izvori finansiranja mogu biti sljedeći: Nacionalni budžet (NB), EU, Donatori, Privatni sektor (P.S.), Javni sektor (J.S.). Sredstva javnog sektora odnose se na sredstva lokalnih samouprava, javnih institucija, uključujući preduzeća u većinskom državnom vlasništvu.

		Ostvarena vrijednost 2019-2020: 214 IR2: Broj podržanih projekata Početna vrijednost 2018: 0 Ciljna vrijednost 2019: 15 Ciljna vrijednost 2020: 30 Ostvarena vrijednost 2019-2020: 20									pa ciljna vrijednost od 30 projekata za 2020. godinu nije dostignuta, već je ukupno njih 20 financirano u 2020. godini. U 2019. je dodijeljeno 15 grantova, u okviru kojih je podržano 202 istraživača. Ministarstvo planira raspisivanje novog Konkursa za dodjelu grantova za naučnoistraživačke projekte, u okviru kojeg će pružiti financijsku podršku za istraživanja projektima koji budu izabrani za financiranje/sufinanciranje.
1.1.2. Finansiranje primijenjenih istraživanja u prioritetnim sektorima S3.me u konkurentskom procesu		IR1: Broj podržanih istraživača Početna vrijednost 2018: 0 Ciljna vrijednost 2019: 0 Ciljna vrijednost 2020: 100 Ostvarena vrijednost 2019 - 2020: n/a	Vodeća institucija: MPNKS, MER, MRT, MZ, MPR Ključni partneri: Konzorcijumi istraživačkih organizacija, Istraživačke organizacije	IV kvatral 2019	IV kvatral 2020		0 € 380.000 €	NB	0 €		

		IR2: Broj podržanih projekata Početna vrijednost 2018: 0 Ciljna vrijednost 2019: 0 Ciljna vrijednost 2020: 25 Ostvarena vrijednost 2019-2020: n/a									
1.1.3. Unapređenje Infrastrukture za istraživanje i razvoj		IR1: Broj novih ili unaprijeđenih istraživačkih infrastruktura Početna vrijednost 2018: 2 Ciljna vrijednost 2019: 5 Ciljna vrijednost 2020: 9 Ostvarena vrijednost 2019-2020: 7 IR2: Kapitalni troškovi za istraživanje i razvoj	Vodeća institucija: MER, MPNKS Ključni partneri: Konzorcijumi istraživačkih organizacija, Konzorcijumi preduzeća i istraživačkih organizacija, istraživačke organizacija	I kvartal 2019	IV kvartal 2020		150.000 € 1.700.000 € 1.150.000 € 650.000 € 2.000.000 € 1.350.000 €	NB: 800.000 € PS: 2.500.000 € J.S. 3.700.000 €	254.901,64 € 365.412 € 127.216,55 €	NB IPA II MIDAS II (donacije)	

		Početna vrijednost 2018: 2.700.000 € (2017) Ciljna vrijednost 2019: 3.000.000 € Ciljna vrijednost 2020: 4.000.000 € Ostvarena vrijednost 2019-2020: 989.068,19 €										
1.1.4. Razvoj Centara izvrsnosti		IR1: Broj novih centara izvrsnosti Početna vrijednost 2018: 1 Ciljna vrijednost 2019: 2 Ciljna vrijednost 2020: 2 Ostvarena vrijednost 2019 - 2020: 2 IR2: Broj istraživača angažovanih u centrima izvrsnosti (ljudi-godina)	Vodeća institucija: MPNKS Ključni partner: Konzorciju mi istraživačkih organizacija, Konzorciju mi kompanija i istraživačkih organizacija	IV kvatral 2019	IV kvartal 2020	Konkurs za uspostavljanje novog centra izvrsnosti objavljen u septembru 2018. godine, s rokom za dostavljanje prijava do 29. marta 2019. godine je realizovan, ali su ugovori za finansiranje 2 centra izvrsnosti zaključeni i počeli sa realizacijom u januaru 2020. godine.	600.000 € 750.000 €	NB (1.200.000 €) PS (150.000 €)	844.878 €	NB	Ministarstvo će, kao finansijer, podržati dalja istraživanja 2 centra izvrsnosti, osnovana na period od 3 godine (od 01. januara 2020. do 31. decembra 2022).	

		Početna vrijednost 2018: 10 Ciljna vrijednost 2019: 19 ljudi-godina i 10 za stipendije Ciljna vrijednost 2020: 19 ljudi-godina i 10 za stipendije Ostvarena vrijednost 2019 -2020: 31										
--	--	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

STRATEŠKI CILJ 2.		Jačanje ljudskih resursa u oblasti istraživanja i inovacija										
Operativni cilj 2.1.		Razvoj ljudskog kapitala kroz obrazovanje i sticanje vještina za jačanje konkurentnosti u oblasti istraživanja i inovacija										
Indikator učinka: Globalni Indeks Inovacija (GII)	Sekcija 2 – Ljudski kapital i istraživanja	Početna vrijednost 2018 Rang 55/126	Ciljna vrijednost 2020 Rang 54	Ostvarena vrijednost 2020 54/131				Ciljna vrijednost 2024 Rang 50				
Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 2.1	S3.me PRIORITE TNI SEKTOR	Indikator rezultata za period 2019-2020 godine	Nadležne institucije	Datum početka	Planirani datum završetka aktivnosti	Status realizacije	Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti u 2019-2020.	Izvor finansiranja	Sredstva realizovana u 2019-2020.	Izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja
2.1.1. Podrška studentima		IR1: Broj dodijeljenih stipendija doktorandima u	Vodeća institucija: MPNKS	I kvartal 2019	IV kvartal 2020			750.000 € 750.000 €	NB	2019: 731.784 €	NB	Planirano dalje jačanje istraživačkih kapaciteta kroz postojeće instrumente.

doktorskih studija		akademskom i privrednom sektoru Početna vrijednost 2018: 19 Ciljna vrijednost 2019: 34 Ciljna vrijednost 2020: 50 Ostvarena vrijednost 2019-2020: 50 IR2: Broj manjih grantova za doktorske studije Početna vrijednost 2018: 24 Ciljna vrijednost 2019: 50 Ciljna vrijednost 2020: 75 Ostvarena vrijednost 2019-2020: 67	Ključni partneri: istraživačke organizacije							2020: 681.782 €		
2.1.2. Podrška studentima postdoktorskih studija		IR1: Broj podržanih studenata postdoktorskih studija	Vodeća institucija: MPNKS Ključni partneri: istraživačke organizacije	II kvartal 2020	IV kvartal 2020		0 € 50.000 €	NB	0 €			

		Početna vrijednost 2018: 0 Ciljna vrijednost 2019: 0 Ciljna vrijednost 2020: 5 Ostvarena vrijednost 2019- 2020: 0									
2.1.3. Grantovi koji jačaju učešće u međunarodnim inicijativama		IR1: Broj istraživača i preduzetnika uključenih u međunarodne projekte Početna vrijednost 2018: 190 Ciljna vrijednost 2019: 200 Ciljna vrijednost 2020: 300 Ostvarena vrijednost 2019 - 2020: n/a	Vodeća institucija: MPNKS, MER Ključni partner: istraživačke organizacije, preduzeća	I kvartal 2019	IV kvartal 2020		1.618.407 € 1.618.407 €	NB: 1.798.814 € EU (IPA): 1.500.000 €	356.518 €	NB	
2.1.4. Komunikacione aktivnosti za promociju nauke		IR1: Broj organizovanih događaja Početna vrijednost 2018: 25	Vodeća institucija: MPNKS, MJU, MZ Ključni partner:	I kvartal 2019	IV kvartal 2020		112.500 € 120.500 €	NB	101.759 €	NB	

		<p>Ciljna vrijednost 2019: 30 Ciljna vrijednost 2020: 35 Ostvarena vrijednost 2019 - 2020: 30</p> <p>IR1: Broj učesnika na organizovanim događajima Početna vrijednost 2018: 500 Ciljna vrijednost 2019: 500 Ciljna vrijednost 2020: 500 Ostvarena vrijednost 2019 - 2020: n/a</p>	<p>istraživačke organizacije, preduzeća, organizacije i udruženja civilnog sektora</p>								
<p>2.1.5. Izrada kvalifikacija i obrazovnih programa</p>		<p>IR1: Broj unaprijeđenih i novih programa Početna vrijednost 2018: 16 Ciljna vrijednost 2019: 30 Ciljna vrijednost 2020: 40</p>	<p>Vodeća institucija: MPNKS Ključni partner: istraživačke organizacije, preduzeća</p>	I kvartal 2019	IV kvartal 2020		<p>270.000 € 432.352 €</p>	<p>NB: 377.352 € EU (IPA): 325.000 €</p>	<p>270.000 €</p>	<p>NB</p>	

		Ostvarena vrijednost 2019-2020: 41										
2.1.6. Razvoj profesionalnih vještina u skladu sa budućim potrebama		<p>IR1: Broj osoba koje su završile programe i obuke: Početna vrijednost 2018: 761 Ciljna vrijednost 2019: 844 Ciljna vrijednost 2020: 940 Ostvarena vrijednost 2019-2020: 896</p> <p>IR2: Broj novih programa u S3.me prioritetnim sektorima Početna vrijednost 2018: 3 Ciljna vrijednost 2019: 4 Ciljna vrijednost 2020: 5 Ostvarena vrijednost 2019-2020: n/a</p>	<p>Vodeća institucija: MPNKS, MZ, MER/ZZZCG</p> <p>Ključni partner: preduzeća</p>	I kvartal 2019	IV kvartal 2020		<p>U 2020. program nije realizovan zbog zabrane rada obrazovnih institucija, uzrokovanom epidemijom koronavirusa. U 2021. godini, planirana je realizacija programa obrazovanja i osposobljavanja odraslih za 400 lica. Finansijska sredstva potrebna za realizaciju ovih programa opredijeliće se iz budžeta Zavoda za zapošljavanje u iznosu od 200.000€</p>	<p>3.760.000 € 3.830.000 €</p>	NB	<p>350.000 € (ZZZCG)</p>	NB	

STRATEŠKI CILJ 3.		Poboljšanje saradnje u okviru sistema inovacija											
Operativni cilj 3.1.		Razvoj inovacione infrastrukture u skladu sa potrebama privrede											
Indikator učinka Globalni Indeks Inovacija (GII)	Sekcija 5 – Poslovna sofisticiranost	Početna vrijednost 2018 58/126	Ciljna vrijednost 2020 Rang 56				Ostvarena vrijednost 2020 78/131			Ciljna vrijednost 2024 50			
			Nadležne institucije	Datum početka	Plani ni datum završetka aktivnosti	Status realizacije 	Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti u 2019 – 2020.	Izvor finansiranja	Sredstva realizovana u 2019-2020.	Izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja	
3.1.1. Program razvoja klastera za prioritetne sektore S3.me		IR1: Broj projekata realizovanih u okviru klastera Početna vrijednost 2018: 9 projekata klastera Ciljna vrijednost 2019: 10	Vodeća institucija : MER Ključni partneri: Preduzeća, istraživačke organizacije	III kvartal 1 2019	IV kvartal 2020			150.000 € 150.000 €	NB	43.929,95€ 73.894,40€	NB		

		projekata klastera Ciljna vrijednost 2020: 12 projekata klastera Ostvarena vrijednost 2019 -2020: 13									
3.1.2. Program istraživanja i inovacija u genetici	●	IR1: Broj projekata Početna vrijednost 2018: 50 Ciljna vrijednost 2019: 55 Ciljna vrijednost 2020: 60 Ostvarena vrijednost 2019 - 2020: 110 IR2: Broj uključenih istraživačkih organizacija Početna vrijednost 2018:2 Ciljna vrijednost 2019:2 Ciljna vrijednost 2020:2	Vodeća institucija : MPSV Ključni partner: istraživačke organizacije, preduzeća	I kvartal 2019	IV kvartal 2020		250.000 € 290.000 €	NB: 470.000 € PS: 70.000 €	220.000 €	NB	

		Ostvarena vrijednost 2019 - 2020: n/a IR3: Broj uključenih preduzeća Početna vrijednost 2018: 5 Ciljna vrijednost 2019:7 Ciljna vrijednost 2020: 10 Ostvarena vrijednost 2019-2020: n/a									
3.1.3. Kolaborativni programi za inovacije		IR1: Broj odobrenih grantova za inovativne projekte Početna vrijednost 2018: 9 Ciljna vrijednost 2019: 17 Ciljna vrijednost 2020: 24 Ostvarena vrijednost 2019 - 2020: 23 IR2: Broj preduzeća koja	Vodeća institucija : MER Ključni partner: Konzorcijumi preduzeća i istraživačkih organizacija i konzorcijumi inovativnih	I kvartal 2019	IV kvartal 2020		600.000 € 1.000.000 €	NB: 1.000.000 € PS: 600.000 €	467.869 € 490.684,48 €	NB PS	Planirano je unapređenje praćenja odobrenih i tekućih inovativnih projekata uz terensku posjetu i uvid u konkretan rad tima na projektima. Planirani su događaji i radionice u cilju efikasnije implementacije i finansijskog aspekta u realizaciji projekata.

		<p>sarađuju sa istraživačkim institucijama po prioritetnom sektoru S3.me</p> <p>Početna vrijednost 2018: 4</p> <p>Ciljna vrijednost 2019: 10</p> <p>Ciljna vrijednost 2020: 14</p> <p>Ostvarena vrijednost 2019 - 2020: 18</p> <p>IR3: Privatne investicije koje odgovaraju sredstvima javne podrške preduzećima po prioritetnom sektoru S3.me</p> <p>Početna vrijednost 2018: 0</p> <p>Ciljna vrijednost 2019: 200.000€</p> <p>Ciljna vrijednost 2020: 400.000 €</p> <p>Ostvarena vrijednost</p>	organizacija								
--	--	---	--------------	--	--	--	--	--	--	--	--

		2019 - 2020: 490.684,48 €										
3.1.4. Unapređenje tehnološkog transfera (kancelarija za transfer tehnologija)		IR1: Broj organizacija uključenih u TT Početna vrijednost 2018: 0 Ciljna vrijednost 2019: 0 Ciljna vrijednost 2020: 3 Ostvarena vrijednost 2019 - 2020: 0 IR 2: Broj TT inicijativa Početna vrijednost 2018: 0 Ciljna vrijednost 2019: 0 Ciljna vrijednost 2020: 5 Ostvarena vrijednost 2019 - 2020: 0	Vodeća institucija : MPNKS, MER i univerziteti Ključni partner: istraživačke organizacije, preduzeća, startapovi	I kvartal 2020	IV kvartal 2020		Održani pripremni sastanci za definisanje pravne osnove i modela za buduću kancelariju za transfer tehnologija. U okviru IPA II projekta BESME urađena je Mapa puta za uspostavljanje Centra za transfer tehnologija.	20.000 € 10.000 €	EU: 30.000 €	1.000 € 20.000 €	NB IPA II	Kroz drugu fazu projekta „Norway for you“ 2021 uz podršku UNDP-a planirano je uspostavljanje KTT. Projekat podrške se odnosi na definisanje organizacione strukture Nacionalne KTT – izradu predstudije izvodljivosti, Biznis plana, izgradnju kapaciteta i dr.
3.1.5. Razvoj naučno- tehnološkog parka		IR1: Broj preduzeća – zakupaca u NTP Početna vrijednost 2018: 23	Vodeća institucija : MER Ključni partneri:	I kvartal 2019	IV kvartal 2020		2019: Usvojen osnivački akti i formiran NTP kao pravno lice, formiran upravljački tim	210.000 € 4.000.000 €	NB JS	176.500 € 2.000.000 €	NB JS	U okviru IPA projekta BESME urađena je Mapa puta za uspostavljanje Centra za transfer tehnologija, prema modelu da centar

		<p>Ciljna vrijednost 2019: 2 Ciljna vrijednost 2020: 3 Ostvarena vrijednost 2019-2020: 0 IR2: broj NTP korisničkih usluga Početna vrijednost 2018: 7 Ciljna vrijednost 2019: 9 Ciljna vrijednost 2020: 10 Ostvarena vrijednost 2019-2020: 11</p>	<p>Preduzeća, istraživačke organizacije startapovi</p>				<p>NTP; Izrađena tehnička dokumentacija i raspisan tender za izvođača radova; Završena evaluacija EU Integration Facility za NTP. 2020: Realizacija Ugovora za izvođenje radova na izgradnji Naučno-tehnološkog parka Crne Gore je otpočela 25. V 2020. i očekuje se da radovi budu okončani u 2022. NTP već realizuje više nacionalnih i međunarodnih programa obuke i podizanja kapaciteta inovativne zajednice, a broji 3 zaposlena lica</p>				<p>bude nacionalno tijelo kao organizaciona jedinica Naučno-tehnološkog parka, što će dalje biti razrađeno kroz godišnji program rada NTP za 2021. i naredne godine. Radovi na zgradi NTP će se najvećim dijelom izvoditi tokom 2021. i 2022. godine.</p>
--	--	--	--	--	--	--	---	--	--	--	---

							i dvoje stažista.					
3.1.6. Uspostavljanje nacionalne strukture za implementaciju u S3, uključujući mogućnost osnivanja novog implementacionog tijela		IR1: Uspostavljena nova institucija Početna vrijednost 2018: 0 Ciljna vrijednost 2019: 0 Ciljna vrijednost 2020: Uspostavljena institucija Ostvarena vrijednost 2019 -2020: 1	Vodeća institucija :MPNKS i MER	IV kvatral 2019	IV kvartal 2020		Savjet za inovacije i pametnu specijalizaciju konstituisan je 1. avgusta 2019. godine odlukom Vlade Crne Gore.	0 € 200.000 €	NB	0 €		

STRATEŠKI CILJ 4.		Podrška inovativnim aktivnostima u privrednom sektoru										
Operativni cilj 4.1.		Jačanje dinamike poslovanja privrednog sektora										
Indikator učinka Globalni indeks kompetitivnosti (GCI index)	Sekcija 11 - dinamika poslovanja	Početna vrijednost 2018 50/140	Ciljna vrijednost 2020 49 Ostvarena vrijednost 2019: 50 Podaci za 2020. godinu nisu dostupni				Ciljna vrijednost 2024 45					
Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 4.1.	S3.me PRIORITETNI SEKTOR	Indikator rezultata za period 2019-2020 godine	Nadležne institucije	Datum početka	Planirani datum završetka aktivnosti	Status realizacije AA A	Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti u 2019 - 2020	Izvor finansiranja	Sredstva realizovana u 2019 - 2020.	Izvor finansiranja	Preporuke za naredni period
4.1.1. Podrška inovativnim startapovima putem grantova		IR1: Broj dodijeljenih grantova Početna vrijednost 2018: 0 Ciljna vrijednost 2019: 0 Ciljna vrijednost 2020: 5 Ostvarena vrijednost 2019-2020: 2	Vodeća institucija : MER	IV kvartal 2019	IV kvartal 2020		Tokom 2019. godine ugovorena su dva strateška partnerstva u sprovođenju Predakceleracijskog programa za inovativne startapove, u okviru kojeg su prihvaćena dva predakceleracijska programa za	0 € 300.000 €	NB: 250.000 € PS: 50.000 €	130.000 € 78.000 €	NB PS	Javni poziv za strateško partnerstvo u sprovođenju predakceleracijskog programa za 2020. objavljen je u novembru, a realizacija programa otpočela je 2021. godine.

							sufinansiranje: "BoostMeUp" i „Startup Activator“.					
4.1.2. Šema grantova za mobilnost između akadenskog i biznis sektora		IR1: Broj dodijeljenih grantova Početna vrijednost 2018: 0 Ciljna vrijednost 2019: 13 Ciljna vrijednost 2020: 13 Ostvarena vrijednost 2019 - 2020: 0 IR2: Broj uključenih preduzeća Početna vrijednost 2018: 0 Ciljna vrijednost 2019: 7 Ciljna vrijednost 2020: 7 Ostvarena vrijednost 2019 - 2020: 0 IR3: Sopstvena	Vodeća institucija : MPNKS Ključni partner: Preduzeć a	I kvatral 2019	IV kvart al 2020			600.000 € 650.000 €	JS: 150.00 0 € IPA: 1.000. 000 € PS: 100.00 0 €	0 €		

		ulaganja preduzeća Početna vrijednost 2018: 0 € Ciljna vrijednost 2019: 50.000 € Ciljna vrijednost 2020: 50.000 € Ostvarena vrijednost 2019 - 2020: 0									
4.1.3. Šema grantova za angažovanje svršenih studenata u poslovnom sektoru		IR1: Broj korisnika programa stručnog osposobljava nja Početna vrijednost 2018: 1697 Ciljna vrijednost 2019: 1750 Ciljna vrijednost 2020: 1800 Ostvarena vrijednost 2019-2020: 1627	Vodeća institucija : MPNKS Ključni partner: Preduzeć a	I kvatral 2019	IV kvart al 2020	4.000.000 € 4.000.000 €	NB	862.290 €	NB		

		IR2: Broj uključenih preduzeća Početna vrijednost 2018: 1599 Ciljna vrijednost 2019: 1610 Ciljna vrijednost 2020: 1630 Ostvarena vrijednost 2019 - 2020: 2042									
4.1.4. Šema grantova za Inovativne aktivnosti u organskoj poljoprivredi	●	IR1: Broj dodijeljenih grantova Početna vrijednost 2018: 5 Ciljna vrijednost 2019: 7 Ciljna vrijednost 2020: 10 Ostvarena vrijednost 2019 - 2020: 590 IR2: Broj uključenih preduzeća Početna vrijednost 2018:3	Vodeća institucija : MPSV Ključni partner: Preduzeća	I kvartal 2019	IV kvartal 2020		37.500 € 60.000 €	NB: 65.000 € PS: 32.500 €	268.579 €	NB	

		<p>Ciljna vrijednost 2019: 4 Ciljna vrijednost 2020: 5 Ostvarena vrijednost 2019 -2020: n/a IR3: Sopstvena ulaganja preduzeća Početna vrijednost 2018: 8.000 € Ciljna vrijednost 2019: 12.500€ Ciljna vrijednost 2020: 20.000€ Ostvarena vrijednost 2019 -2020: n/a</p>									
<p>4.1.5. Šema grantova za više faze industrijske obrade i plasmana na tržište</p>		<p>IR1: Broj preduzeća korisnika grantova za modernizaciju u preradivačke industrije</p>	<p>Vodeća institucija : MPSV, MER/IRF CG,</p>	<p>II kvartal 2019</p>	<p>IV kvartal 2020</p>	<p>Program za modernizaciju preradivačke industrije 2018-2020 je model bespovratne podrške sredstava u</p>	<p>8.150.000 € 14.200.000 €</p>	<p>NB: 3.100.000 € EU (IPA): 8.250.000 €</p>	<p>2019: 4.198.201,26 € 2020: 2.723.036,58€ 116.636 € 39.931,90€</p>	<p>EU NB NB</p>	<p>IPARD program, tj. ugovaranje, isplata, objava javnih poziva je kontinuiran proces, stoga očekujemo realizaciju ugovorenih investicija i prijem zahtjeva za isplatu do kraja 2023. godine (kad se završava</p>

		<p>Početna vrijednost 2018: 22 Ciljna vrijednost 2019: 28 Ciljna vrijednost 2020: 40 Ostvarena vrijednost 2019 - 2020: 72 IR2: Vrijednost nabavljene opreme Početna vrijednost 2018: 808.250 € Ciljna vrijednost 2019: 7.900.000 € Ciljna vrijednost 2020: 11.000.000 € Ostvarena vrijednost 2019 - 2020: 7.380.012,17 € (30 ugovora je potpisano čiji je ukupan iznos podrške</p>	<p>Ključni partner: Preduzeća</p>				<p>vidu grantova za subvencionisan je do 30% vrijednosti proizvodne opreme u kombinaciji sa kreditnom podrškom od strane IRFCG.</p>		<p>PS: 11.000.000 €</p>		<p>programsko razdoblje za IPARD II program). Planirana je grant podrška preduzećima iz sektora prerađivačke industrije u cilju modernizacije i primjene novih tehnologija. Programska linija za modernizaciju proizvodnih procesa će se realizovati u okviru Programa za unapređenje konkurentnosti privrede za 2021. godinu</p>
--	--	--	-----------------------------------	--	--	--	---	--	-----------------------------	--	---

		9.275.890,56 eura) + 193.106 € vrijednost opreme(MER)										
4.1.6. Programi energetske efikasnosti i obnovljivih izvora energije	●	IR1: Broj dodijeljenih grantova Priprema programa za realizaciju mjera energetske efikasnosti u sektoru industrije Početna vrijednost 2018:n/a Ciljna vrijednost 2019: Priprema projektnog zadatka za izradu programa Ostvarena vrijednost 2019: Ministarstvo za ekonomski razvoj je u okviru projekta IPA 2014 "Unapređen	Vodeća institucija : MKI (Ministarstvo kapitalnih investicija) Ključni partner: Preduzeća	IV kvartal 2019	IV kvartal 2020		Kriza nastala uticajem COVID19, doprinijela je slabijem interesovanju preduzeća za učešće u projektnim aktivnostima i istraživanju potreba za realizaciju mjera EE.	0 € 20.000 €	EU (IPA): 15.000 € PS: 5.000 €	22.000€ (realizovano u 2020.)	IPA 2014	Pripremljena je i usvojena Informacija o aktivnostima na realizaciji mjera za unapređenje EE u sektoru prerađivačke industrije (jul 2020. godine). Potrebno je razmotriti mogućnost za uspostavljanje finansijskog mehanizma za realizaciju mjera EE u sektoru prerađivačke industrije, u dijelu programa podrške privatnom sektoru u okviru MER. Potencijalni izvor finansiranja bi mogao biti i Eko-fond.

		<p>je poslovnog okruženja i konkurentnosti privatnog sektora u Crnoj Gori (BESME)", obezbijedilo tehničku podršku za izradu odgovarajuć e analize potencijala preduzeća na nivou sektora prerađivačk e industrije za unapređenje energetske efikasnosti. Izvršeno je mapiranje preduzeća, pripremljen projektni zadatak za konsultanta koji će biti odgovoran za pripremu analize potencijala za unapređenje energetske</p>										
--	--	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

		<p>efikasnosti i pripremljen i su upitnici za detaljno prikupljanje podataka.</p> <p>Ciljna vrijednost 2020: Finalizacija programa i realizacija pilot projekata na pružanju finansijske podrške za realizaciju mjera energetske efikasnosti</p> <p>Ostvarena vrijednost 2020: Sprovedena je analiza, konsultant je u junu 2020. godine sačinio Izvještaj kojim je obuhvaćeno 12 preduzeća iz sektora prerađivačke industrije, za koje je pripremljena</p>									
--	--	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--

		procjena potencijala i predlog mjera za unapređenje energetske efikasnosti. IR2: Broj podržanih preduzeća Početna vrijednost 2018: 0 Ciljna vrijednost 2019: 0 Ciljna vrijednost 2020: 2 Ostvarena vrijednost 2019-2020: 0 Zbog situacije sa COVID-19 pandemijom u okviru BESME projekta nijesu obezbijedena sredstava za implementaciju podrške za konkretne projekte. IR3: Sopstvena									
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

		<p>ulaganja preduzeća Početna vrijednost 2018: 0 € Ciljna vrijednost 2019: 0 € Ciljna vrijednost 2020: 5.000 € Ostvarena vrijednost 2019-2020: Zbog situacije sa COVID-19 pandemijom u 2020. godini nije uspostavljen a podrške za konkretne projekte.</p>									
<p>4.1.7. Šema vaučera za inovacije</p>		<p>IR1: Broj dodijeljenih vaučerskih šema/Broj podržanih preduzeća Početna vrijednost 2018: 9 podržanih preduzeća Ciljna vrijednost</p>	<p>Vodeća institucija : MER Ključni partneri: preduzeća , startapovi</p>	<p>II kvartal 2019</p>	<p>IV kvartal 2020</p>		<p>75.000 € 80.000 €</p>	<p>NB: 100.00 0 € PS: 55.000 €</p>	<p>60.309 € 172.017,29 € 90.559 €</p>	<p>NB PS</p>	

		<p>2019: Minimum 10 podržanih preduzeća Ciljna vrijednost 2020: Minimum 12 podržanih preduzeća Ostvarena vrijednost 2019-2020: 71 IR2: Sopstvena ulaganja preduzeća Početna vrijednost 2018: 15.000€ Ciljna vrijednost 2019: 25.000€ Ostvarena vrijednost 2019-2020: 90.559 € (od 20% do 50%)</p>									
<p>4.1.8. Šema savjetodavni h usluga za biznis i tehnologiju</p>		<p>IR1: Broj podržanih konsultanata (mentora) Početna vrijednost 2018: 7</p>	<p>Vodeća institucija : MER</p> <p>Ključni partneri:</p>	<p>II kvartal 2019</p>	<p>IV kvart al 2020</p>		<p>35.000 € 35.000 €</p>	<p>NB</p>	<p>14.621,86 € 8.773,08 €</p>	<p>NB</p>	

		<p>Ciljna vrijednost 2019: 12 Ciljna vrijednost 2020: 12 Ostvarena vrijednost 2019 -2020: 12 IR2: Broj preduzeća korisnika usluga mentoringa Početna vrijednost 2018: 13 Ciljna vrijednost 2019: 10 Ciljna vrijednost 2020: 14 Ostvarena vrijednost 2019-2020: 35</p>	preduzeća , startapovi								
<p>4.1.9. Programi inkubatora i akceleratora</p>		<p>IR1: Broj podržanih inkubatora Početna vrijednost 2018: 0 Ciljna vrijednost 2019: 2</p>	<p>Vodeća institucija : MER Ključni partneri: startapovi , mikro i mala preduzeća</p>	I kvartal 2019	IV kvartal 2020		<p>640.000 € 800.000 €</p>	<p>NB: 840.000 € EU (IPA): 600.000 €</p>	<p>42.252,96 € 175.173,45 € 56.709,46 €</p>	<p>PS Donatori JS (Opština)</p>	

		<p>Ciljna vrijednost 2020: 3</p> <p>Ostvarena vrijednost 2019-2020: n/a</p> <p>IR2: Broj novih preduzeća u inkubatorima</p> <p>Početna vrijednost 2018: 5</p> <p>Ciljna vrijednost 2019: 14</p> <p>Ciljna vrijednost 2020: 40</p> <p>Ostvarena vrijednost 2019 - 2020: 5 novih stanara Tehnopolis (ukupno 26), BSC Bar 4 nova stanara (ukupno 25) RBC Berane 1 novi stanar (ukupno 4)</p> <p>IR3: Broj preduzeća koja koriste</p>									
--	--	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--

		akceleratorisk i program Početna vrijednost 2018: n/a Ciljna vrijednost 2019: 10 Ciljna vrijednost 2020: 20 Ostvarena vrijednost 2019 - 2020: n/a									
4.1.10. Poreski podsticaji za istraživanja i razvoj		IR1: Broj podržanih preduzeća Početna vrijednost 2018: 0 Ciljna vrijednost 2019: 0 početak razvoja politike Ciljna vrijednost 2020: 24 Ostvarena vrijednost 2019 - 2020: 0 IR2: Iznos poreskih olakšica	Vodeća institucija : MER, MF Ključni partneri: Istraživač ke organizac ije, preduzeća , startapovi	IV kvartal 2019	IV kvart al 2020		0 € 0 €	0 €			2020: Uvojen Zakon o podsticajnim mjerama za razvoj istraživanja i inovacija („Službeni list CG“ 82/20) i započet rad na izradi podzakonskih akata za punu implementaciju zakona.

		Početna vrijednost 2018: n/a Ciljna vrijednost 2019: n/a Ciljna vrijednost 2020: nepoznato u ovom trenutku Ostvarena vrijednost 2019 - 2020: 0										
4.1.11. Šema podrške za digitalnu transformaciju u kompanija	●	IR1: Broj podržanih preduzeća Početna vrijednost 2018:0 Ciljna vrijednost 2019: 0 Ciljna vrijednost 2020: 5-10 Ostvarena vrijednost 2020: 55 IR2: Broj dodijeljenih grantova Početna vrijednost 2018:0	Vodeća institucija : MER, MJU Ključni partneri: preduzeća , startapovi	I kvartal 2020	IV kvartal 2020		Realizacija aktivnosti nije predviđena u 2019. godini.	0 € 75.000 €	NB: 50.000 € PS: 25.000 €	177.304,53 €	NB	

		<p>Ciljna vrijednost 2019: 0 Ciljna vrijednost 2020: 5-10 Ostvarena vrijednost 2020: 55 IR3: Sopstvena ulaganja preduzeća Početna vrijednost 2018:0 Ciljna vrijednost 2019: 0 Ciljna vrijednost 2020: 25.000€ Ostvarena vrijednost 2019-2020: od 20% do 50%</p>									
4.1.12. Zaštita životne sredine i program upravljanja otpadom	●	<p>IR1: Broj podržanih projekata Početna vrijednost 2018:0 Ciljna vrijednost 2019:1</p>	<p>Vodeća institucija : MRT (Ministarstvo ekologije, prostorno g planiranja i</p>	<p>I kvatral 2019</p>	<p>IV kvartal 2020</p>		<p>300.000 € 0 €</p>	<p>EU (IPA)</p>	<p>300.000 €</p>	<p>EU (IPA)</p>	<p>U oktobru 2019. godine urađena je Studija izvodljivosti za izgradnju kompostane u opštini Bar (saradnja Ministarstva nadležno za upravljanje otpadom i EU).</p>

		<p>Ciljna vrijednost 2020: 1</p> <p>Ostvarena vrijednost 2019-2020: 2</p> <p>IR2: Broj preduzeća ili konzorcijuma uključenih u program</p> <p>Početna vrijednost 2018:0</p> <p>Ciljna vrijednost 2019:1</p> <p>Ciljna vrijednost 2020:1</p> <p>Ostvarena vrijednost 2019-2020: n/a</p> <p>IR3: Sopstvena ulaganja preduzeća</p> <p>Početna vrijednost 2018:0 €</p> <p>Ciljna vrijednost 2019: 0 €</p> <p>Ciljna vrijednost</p>	<p>urbanizma)</p> <p>Ključni partneri: Preduzeća, Istraživačke organizacije</p>								
--	--	--	---	--	--	--	--	--	--	--	--

		2020: 100.000€ Ostvarena vrijednost 2019-2020: n/a										
4.1.13. Šema podrške za inovativne usluge u oblasti zdravstvenog turizma	●	IR1: Broj podržanih projekata Početna vrijednost 2018:0 Ciljna vrijednost 2019: 0 Ciljna vrijednost 2020: 3 Ostvarena vrijednost 2019 - 2020: n/a IR2: Broj preduzeća uključenih u program Početna vrijednost 2018:0 Ciljna vrijednost 2019: 0 Ciljna vrijednost 2020: 4 Ostvarena vrijednost	Vodeća institucija : MER (sektor turizma), MZ Ključni partneri: preduzeća , startupovi	I kvartal 2020	IV kvartal 2020		IV kvartal 2021: 1) „Program podsticajnih mjera“ - nerealizovano usled okolnosti prouzrokovanih širenjem pandemijom COVID-19; III kvartal 2021: 2) „Analiza potencijala za razvoj zdravstvenog turizma u okviru Programa razvoja zdravstvenog turizma“ - započeta realizacija - izvršen je odabir najpovoljnijeg ponuđača za njegovu izradu na osnovu Javnog poziva	0 € 140.000 €	NB: 125.000€ PS: 15.000 €	0 €		

		2019 - 2020: n/a IR3: Sopstvena ulaganja preduzeća Početna vrijednost 2018: 0 € Ciljna vrijednost 2019: 0 € Ciljna vrijednost 2020: 15.000€ Ostvarena vrijednost 2019-2020: n/a					nije bilo utroška finansijskih sredstava				
4.1.14. Šema grantova za pokretanje biznisa		IR1: Broj dodjeljenih grantova za pokretanje biznisa Početna vrijednost 2018: 0 Ciljna vrijednost 2019: 135 Ciljna vrijednost 2020: 216 Ostvarena vrijednost 2019-2020: 94	Vodeća institucija : MER, ZZZCG Ključni partner: MF	I kvatral 2020	IV kvartal 2020		0 € 1.166.361 €	JS: 175.00 0 € EU (IPA): 991.36 1 €	690.623 € 1.592.469,79€	JS: EU (IPA):	Sredstva koja nisu iskorištena u prvom javnom pozivu dodijeljena su krajnjim korisnicima kroz drugi javni poziv..

STRATEŠKI CILJ 5.		Poboljšanje okvirnih uslova za inovativni ekosistem										
Operativni cilj 5.1.		Jačanje kapaciteta za inovativne aktivnosti										
Indikator učinka Globalni Indeks Inovacija (GII)	Globalni Indeks Inovacija (GII)	Početna vrijednost 2018 52	Ciljna vrijednost 2020 50	Ostvarena vrijednost 2020 49				Ciljna vrijednost 2024 45				
Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 5.1.	S3.me PRIORITETNI SEKTOR	Indikator rezultata za period 2019-2020	Nadležne institucije	Datum početka	Planirani datum završetka aktivnosti	Status realizacije 	Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti u 2019-2020	Izvor finansiranja	Sredstva realizovana u 2019 – 2020	Izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja
5.1.1. Jačanje kulture inovacija		IR1: Broj organizovanih manifestacija na nacionalnom i međunarodnom nivou Početna vrijednost 2018: 51 Ciljna vrijednost 2019: 115	Vodeća institucija : MPNKS, MER (MJU, MRT, MPSV, MZ) Ključni partneri: Istraživačke organizacije,	I kvartal 2019	IV kvartal 2020			200.000 € 270.000 €	NB: 320.000 € PS: 150.000 €	50.395 €	NB	Uslijed pandemije većina obuka i događaja održani su online putem. Nastavak održavanja obuka, info dana i promotivnih događaja u cilju upoznavanja zainteresovanih strana sa novim programom HORIZON EUROPE, COST, EUREKA i nacionalnim konkursima. Obuke i radionice će se intenzivirati i kroz novi strateški plan za

		<p>Ciljna vrijednost 2020: 125 Ostvarena vrijednost 2019 - 2020: 9 (3 H2020, 1 COST, 1 EUREKA, 8 Konkurs NIID, Tačka 15) IR2: Broj učesnika na događajima Početna vrijednost 2018: 2.000 Ciljna vrijednost 2019: 2.500 Ciljna vrijednost 2020: 125 Ostvarena vrijednost 2019 - 2020: n/a</p>	<p>Preduzeća, Startapovi, Organizacije i udruženja civilnog sektora</p>								<p>unapređenje Eureka mreže na prostoru Zapadnog Balkana.</p>
<p>5.1.2. Podrška kreiranju servisa e-vlade i otvorenih podataka</p>	●	<p>IR1: Broj organizacija uključenih u razvoj e-servisa Početna vrijednost 2018: 50 institucija</p>	<p>Vodeća institucija : MJU Ključni partner: Građani</p>	<p>I kvatral 2019</p>	<p>IV kvartal 2020</p>		<p>15.000 € 200.000 €</p>	<p>NB</p>	<p>0 € Nisu bila potrebna dodatna sredstva za ovaj indikator (e-servisi)</p>		

		<p>Ciljna vrijednost 2019: 52 institucije Ciljna vrijednost 2020: 55 institucija Ostvarena vrijednost 2019-2020: 102 IR2: Broj skupova otvorenih podataka Početna vrijednost 2018: 39 setova podataka. Ciljna vrijednost 2019: 72. Ciljna vrijednost 2020: 100 Ostvarena vrijednost 2019 - 2020: 230 data setova</p>	(Preduzeća, startap, istraživačke organizacije, NVO)								
5.1.3. Podrška i promocija prava intelektualne svojine (IPR)		IR1: Broj organizovanih manifestacija na nacionalnom i	Vodeća institucija MER Ključni partneri:	III kvartal 2019	IV kvartal 2020		17.500 € 20.000 €	NB: 32.500 € ID (EPO): 5.000 €	5.000 €	EPO donatorski program	Više aktivnosti na polju edukacije, obuka, seminara a sve u cilju podizanja svijesti o značaju zaštite prava intelektualne svojine.

		<p>međunarodnom nivou Početna vrijednost 2018: 16 Ciljna vrijednost 2019: 3 Ciljna vrijednost 2020: 5 Ostvarena vrijednost 2019 - 2020: 7 IR2: Broj podržanih zahtjeva u domenu IPR Početna vrijednost 2018: - registrovanih patenata: nacionalnih 10 – podržanih 3 Ciljna vrijednost 2019: - registrovanih patenata: nacionalnih 10, podržanih 3 Ostvarena vrijednost</p>	<p>Istraživačke organizacije, Preduzeća, Startapovi, Organizacije i udruženja civilnog sektora; Privredna komora, Uprava carina, Uprava policije, Tržišna inspekcija i Opština Bijelo Polje</p>								
--	--	--	---	--	--	--	--	--	--	--	--

		2019 - 2020: 629 registrovani h patenata Ukupno registrovani h uključujući i 2020 godinu: 3728									
5.1.4. Finansijski instrumenti (kreditni, vlasnički kapital i garancije)		IR1: Iznos kredita odobrenih za inovativne projekte Početna vrijednost 2018: 900.000 € Ciljna vrijednost 2019: 1.000.000 € Ciljna vrijednost 2020: 1.500.000 € Ostvarena vrijednost 2019 - 2020: 466.000 € IR2: Broj odobrenih kredita za inovativne projekte	Vodeća institucija : MF, IRF Ključni partneri: Preduzeća (Startapovi)	I kvartal 2019	IV kvartal 2020		1.000.000 € 1.500.000 €	JS	466.000 €	JS (IRF)	

		<p>Početna vrijednost 2018: 5 Ciljna vrijednost 2019: 6 Ciljna vrijednost 2020: 8 Ostvarena vrijednost 2019 - 2020: 2</p> <p>IR3: Broj garancija odobrenih za inovativne projekte Početna vrijednost 2018: 0 Ciljna vrijednost 2019: 0 Ciljna vrijednost 2020: 2 Ostvarena vrijednost 2019 - 2020: n/a</p>									
5.1.5. Podrška rizičnom kapitalu		IR1: Broj inovativnih kompanija koje su podržane kroz rizični kapital	Vodeća institucija : MER, IRFCG Ključni partneri: Preduzeća	I kvartal 2019	IV kvartal 2020		435.000 € 335.000 €	EU (ENIF) : 700.000 € JS: 70.000 €	430.000 € 30.237,24 € 12.981,56 €	EU (ENIF fond) IRFC G-Javni sektor	Planirano je organizovanje promotivnih događaja i upućivanje informacija o mogućnostima koje pruža ENIF fond kako bi se unaprijedilo ulaganje u

		<p>Početna vrijednost 2018: 0 €</p> <p>Ciljna vrijednost 2019: 400.000€</p> <p>Ciljna vrijednost 2020: 300.000€</p> <p>Ostvarena vrijednost 2019 - 2020: 430.000 € u okviru ENIF fonda za inovativna preduzeća</p> <p>U 2020. godini zbog pandemija koronavirusa nije bilo investiranja u start up preduzeća instrumentom rizičnog kapitala.</p>									
5.1.6. Javne nabavke inovativnih proizvoda i usluga		IR1: Broj tendera za javne nabavke inovativnih	Vodeća institucija : MF Ključni partneri:	II kvartal 2019 Zakonsko	IV kvartal 2020		0 €		0 €		

		proizvoda i usluga Početna vrijednost 2018:0 Ciljna vrijednost 2019: 0 Ciljna vrijednost 2020: 5 Ostvarena vrijednost 2019 - 2020: n/a IR2: Broj preduzeća koja se prijavljuju na tenderima Početna vrijednost 2018:0 Ciljna vrijednost 2019: 0 Ciljna vrijednost 2020: 15 Ostvarena vrijednost 2019 - 2020: n/a	Preduzeća (Startapovi)	rješenje je u fazi izrade	Partnerstvo za inovacije						
5.1.7. Strateški i pravni okvir za nove		IR1: Broj započetih strateških dokumenata	Vodeća institucija : MER, MRT(Ministarstvo	I kvartal 2019	IV kvartal 2020		20.000 € 50.000 €	NB: 50.000 €	550.000 €	WBIF (donatorski program)	Usvojena dva zakona iz oblasti inovacione djelatnosti: Zakon o inovacionoj djelatnosti i Zakon o podsticajnim mjerama za

tehnologije i podsektore		Početna vrijednost 2018: 0 Ciljna vrijednost 2019: 3 Ciljna vrijednost 2020: 3 Ostvarena vrijednost 2019 - 2020: 9	ekologije, prostorno g planiranja i urbanizm a), MF, MZ Ključni partneri: Preduzeć a, Startapov i, Istraživač ke organizac ije					ID: 20.000 €			razvoj istraživanja i inovacija („Službeni list CG“ broj 82/20) Započete aktivnosti na izradi „Programa razvoja zdravstvenog turizma“ -- izvršen je odabir najpovoljnijeg ponuđača za izradu Programa na osnovu Javnog poziva. Program za unapređenje konkurentnosti privrede za 2019 i 2020. godinu. Industrijska politika Crne Gore 2019-2023. godine Studija o fiskalnim podsticajima za digitalnu transformaciju (MER i Svjetska banka) Plan razvoja širokopojasnog pristupa u Crnoj Gori (u okviru granta WBIF) Strategija za poboljšanje kvaliteta zdravstvene zaštite i bezbjednosti pacijenata za period 2019-2023. godine
5.1.8. Program procjene tehnologija u zdravstvu	●	IR1: Broj izvršenih procjena tehnologija u zdravstvu Početna vrijednost 2018: 0	Vodeća institucija MZ Ključni partner: preduzeća , javne zdravstvene	I kvatral 2020	IV kvartal 2020		0 € 90.000 €	NB: 30.000 € PS: 60.000 €	0 €		

		<p>Ciljna vrijednost 2019: 0 Ciljna vrijednost 2020: 5 Ostvarena vrijednost 2019 - 2020: n/a IR2: Broj organizacija koje su prošle tehnološku procjenu Početna vrijednost 2018: 0 Ciljna vrijednost 2019: 0 Ciljna vrijednost 2020: 3 Ostvarena vrijednost 2019 -2020: n/a</p>	organizacije									
--	--	--	--------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--

5.1.9. Podrška preduzetništvu u kreativnim industrijama		<p>IR1: Broj kredita za podršku preduzetništvu u kreativnim industrijama Početna vrijednost 2018:7 Ciljna vrijednost 2019: 10 Ciljna vrijednost 2020: 15 Ostvarena vrijednost 2019-2020: 0</p> <p>IR2: Broj grantova za podršku preduzetništvu u kreativnim industrijama Početna vrijednost 2018: 10 Ciljna vrijednost 2019: 15 Ciljna vrijednost 2020: 20 Ostvarena vrijednost 2019-2020: 0</p>	Vodeća institucija : MPNKS, IRFCG Ključni partner: Preduzeća (Startapovi)	I kvatral 2019	IV kvartal 2020		Tokom 2020. godine nije bilo ulaganja jer je fokus privrednih subjekata bio najvećim dijelom na očuvanju radnih mjesta i likvidnosti uslijed krize izazvane pandemijom korona virusa.	200.000 € 200.000 €	NB	0 €		
--	---	--	--	----------------	-----------------	--	---	------------------------	----	-----	--	--

		IR3: Broj podržanih kompanija u kreativnim industrijama Početna vrijednost 2018: 7 Ciljna vrijednost 2019: 10 Ciljna vrijednost 2020: 15 Ostvarena vrijednost 2019-2020: 0										
--	--	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

SEKTORSKI CILJEVI

● ODRŽIVA POLJOPRIVREDA I LANAC VRIJEDNOSTI HRANE

SEKTORSKI CILJ 1.	Jačanje lanca vrijednosti organske proizvodnje		
Indikator učinka: Broj preduzetnika i preduzeća u organskoj proizvodnji	Početna vrijednost 2019 360	Ciljna vrijednost 2020 400 Ostvarena vrijednost n/a	Ciljna vrijednost 2024 600
SEKTORSKI CILJ 2.	Razvoj novih poljoprivrednih proizvoda		
Indikator učinka: Broj inovativnih i autohtonih proizvoda u poljoprivredno-prehrambenoj industriji	Početna vrijednost 2019 7	Ciljna vrijednost 2020 9 Ostvarena vrijednost n/a	Ciljna vrijednost 2024 15

● ENERGIJA I ODRŽIVA ŽIVOTNA SREDINA

SEKTORSKI CILJ 1.	Povećanje inovativnog korišćenja obnovljivih izvora energije		
Indikator učinka: Broj preduzeća iz oblasti obnovljivih izvora energije	Početna vrijednost 2019 50	Ciljna vrijednost 2020 55 Ostvarena vrijednost n/a	Ciljna vrijednost 2024 80
SEKTORSKI CILJ 2.	Povećanje inovativnih aktivnosti pri recikliranju i valorizaciji otpada		
Indikator učinka: Procenat prerađenog industrijskog otpada	Početna vrijednost 2019 3,6 %	Ciljna vrijednost 2020 3,8% Ostvarena vrijednost n/a	Ciljna vrijednost 2024 5%

● ODRŽIVI I ZDRAVSTVENI TURIZAM

SEKTORSKI CILJ 1.	Uvođenje inovativnih poslovnih modela i usluga u oblasti održivog i zdravstvenog turizma		
Indikator učinka:	Početna vrijednost 2019	Ciljna vrijednost 2020	Ciljna vrijednost 2024

Broj inovativnih poslovnih modela i usluga u održivom i zdravstvenom turizmu	20	22 Ostvarena vrijednost n/a	30
SEKTORSKI CILJ 2.	Primjena i jačanje međunarodnih standarda kvaliteta za medicinske usluge		
Indikator učinka: Udio broja dolazaka iz inostranstva u liječilištima u odnosu na ukupan broj dolazaka	Početna vrijednost 2019 0,9%	Ciljna vrijednost 2020 1.1% Ostvarena vrijednost n/a	Ciljna vrijednost 2024 2%

● INFORMACIONO-KOMUNIKACIONE TEHNOLOGIJE (ICT)

SEKTORSKI CILJ 1.	Poboljšanje konkurentnosti ICT sektora putem inovativnih aktivnosti		
Indikator učinka: ICT izvoz (% izvoza robe)	Početna vrijednost 2019 0.4%	Ciljna vrijednost 2020 0,45 Ostvarena vrijednost n/a	Ciljna vrijednost 2024 0.7%
SEKTORSKI CILJ 2.	Jačanje digitalne ekonomije		
Indikator učinka: Broj preduzeća koja koriste e-trgovinu	Početna vrijednost 2019 30% ⁵	Ciljna vrijednost 2020 33% Ostvarena vrijednost 35,1%	Ciljna vrijednost 2024 45%

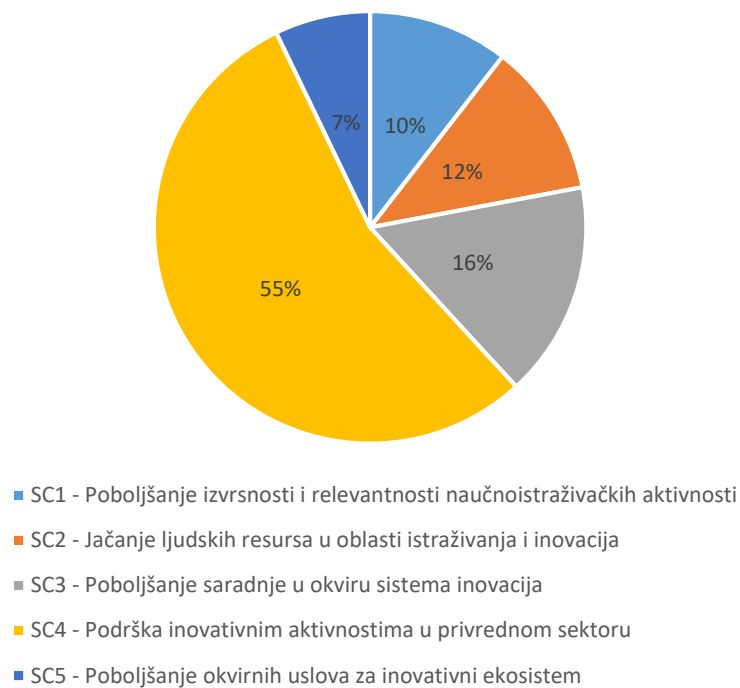
⁵ Početna vrijednost za 2019 prema podacima MONSTAT-a (novembar 2021.) iznosi 34,5%.

IV PREPORUKE ZA NAREDNE FAZE SPROVOĐENJA STRATEŠKOG DOKUMENTA

Izveštaj o sprovođenju **Strategije pametne specijalizacije Crne Gore (2019 – 2024)** obuhvata period od usvajanja dokumenta (20. jun 2019.) do kraja 2020. godine (18 mjeseci).

Kako je već navedeno, od ukupno **70.208.527 eura** koliko je Akcionim planom za 2019-2020 bilo predviđeno za sprovođenje aktivnosti, realizovano je ukupno **26.102.274,20 eura (odnosno 37,2%)**, od čega se **21.619.677,20 eura** odnosi na planirane aktivnosti, dok je **4.482.597 eura** utrošeno na aktivnosti na liniji sa S3, ali koje nisu bile predviđene AP.

Za aktivnosti u vezi sa postizanjem strateških ciljeva - **Podrška inovativnim aktivnostima u privrednom sektoru** (Strateški cilj 4) izdvojeno je **54,7%** od ukupno planiranih sredstava AP, dok je najniži udio sredstava od **7,2%** izdvojen za **Poboljšanje okvirnih uslova za inovativni ekosistem** (Strateški cilj 5).

Grafik 4: Pregled realizovanih sredstava prema strateškim ciljevima izraženo u procentima.

Izveštaj ukazuje na složenost procesa pametne specijalizacije koji predstavlja neprekidni, živi proces za koji je neophodna bolja koordinacija, preciznije definisanje i adekvatnija raspodjela budžetskih sredstava, kao i bolje uvezivanje i aktivnije učešće svih resora. Stoga su kroz dosadašnji proces praćenja i vrednovanja sagledane glavne poluge strategije, ali i nedostaci, te su u skladu sa tim date i preporuke, kako slijedi:

- Preporuka 1.** Na osnovu dosadašnjeg uvida u sprovođenje Strategije pametne specijalizacije 2019 – 2024, evidentan je nedostatak adekvatne koordinacije, te se preporučuje definisanje i usvajanje nacionalnog implementacionog okvira, koji će unaprijediti kako sam proces implementacije Strategije i aktivnije učešće svih relevantnih subjekata, tako i bolje uvezivanje i sinergiju među resorima, posebno u dijelu planiranja i izrade strateških dokumenata i instrumenata podrške za prioritete oblasti definisane Strategijom kao krovnim dokumentom.
- Preporuka 2.** Kroz izradu Operativnog programa za implementaciju Strategije pametne specijalizacije 2021-2024 (IV kvartal, Program rada Vlade 2021), preporučuje se redefinisane strateških ciljeva, u smislu preciznijeg definisanja i koncipiranja pojedinačnih aktivnosti i adekvatnija rasporedjela budžetskih sredstava za njihovu realizaciju sa konkretnim nosiocima i odgovornostima, a u cilju potpunije realizacije i implementacije Strategije.
- Preporuka 3.** Na osnovu rezultata dosadašnje realizacije budžeta, zaključak je da je neophodno bolje planiranje i prikazivanje sredstava, posebno onih koje dolaze iz EU fondova. Preporuka je i na snaženju kapaciteta za veću apsorpciju sredstava iz IPA fondova, odnosno pripremu za programiranje i korišćenje strukturnih fondova EU, danom sticanja članstva u Uniji.
- Preporuka 4.** Na osnovu analize utrošenih sredstava definisanih AP 2019-2020, zapažen je vrlo nizak udio ulaganja od strane privatnog sektora. Preporučuje se osnaživanje saradnje sa privredom i definisanje mehanizama kojima će se motivisati privatni sektor na veća ulaganja, odnosno podstaći na razvoj inovacija, kroz nove proizvode i tehnologije, čime će se obezbijediti bolja efikasnost i konkurentnost privrede na nacionalnom i međunarodnom nivou.
- Preporuka 5.** Jačanje ljudskih resursa u oblasti istraživanja i inovacija je jedan od pet strateških ciljeva Strategije koji bi trebalo posebno unaprijediti i za koji su potrebna veća ulaganja. Pametan i održiv rast zahtijeva novo/poboljšano/prilagođeno znanje i vještine. Stoga je preporuka da budući pravci razvoja crnogorske privrede budu usmjereni na investiranje u obrazovanje i znanje u S3 prioritetnim oblastima. Osim unapređenja postojećih formalnih obrazovnih programa kroz sve nivoe obrazovanja i uvođenja novih i savremenih obrazovnih programa, važno je obezbijediti kontinuirano stručno usavršavanje i obučavanje kroz neformalne programe kako bi se pravovremeno odgovorilo na izazove u poslovnom okruženju.
- Preporuka 6.** Preporučuje se unapređenje aktivnosti usmjerenih na promociju koncepta pametne specijalizacije i uloge svih aktera u S3 ekosistemu, uključujući predstavnike lokalne, biznis i akademske zajednice. Potrebno je snažnije promovirati mogućnosti koje S3 nudi, posebno u kontekstu privlačenja EU i drugih fondova. Uz izradu Operativnog programa za implementaciju Strategije pametne specijalizacije 2021-2024 potrebno je definisati i adekvatniju komunikaciju o ciljevima i očekivanim učincima Strategije, u skladu s Komunikacionom strategijom Vlade Crne Gore.